Cena zł 15.—

Tygodnik Gospodarczy

Rok III — Poznań, dnia 1 lutego 1947 — Nr 5

Instrukcja dotycząca trybu załatwiania wniosków o transakcje importowe i eksportowe

Powołując się na notatkę w nr. 2 „Tygodnika Gospodarczego" na str. 15 w sprawie wznowienia działalności „Zahanu" (obecna nazwa „Zagot" Polskie Towarzystwo Obrotu Towarowego z Zagranicą) i jego reorganizacji podajemy poniżej **Instrukcję Komitetu Funduszu Dewizowego dla działalności Polskiego Towarzystwa Obrotu Towarowego z Zagranicą:**

ROZDZIAŁ I. — POSTANOWIENIA OGÓLNE.

1. Polskie Towarzystwo Obrotu Towarowego z Zagranicą Sp. z o. o. w Warszawie wypełnia zadania zlecone przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego, polegające na załatwianiu wniosków w zakresie dodatkowego importu i eksportu oraz tranzakcyj wiązanych, a w szczególności:

a) Wzajemne kontaktowanie krajowych partnerów transakcyj wiązanych. b) Przedstawianie Komitetowi Funduszu Dewizowego wniosków w zakresie uzupełnienia list towarowych dotyczących dodatkowych importów i eksportów.

Uwaga: Przez dodatkowy eksport rozumie się takie transakcje eksportowe, które wymagają dopłat z Funduszu Dewizowego, a przez dodatkowy import takie transakcje importowe, które mogą być obciążone na rzecz Funduszu Dewizowego. c) Przedstawianie Komitetowi Funduszu Dewizowego wniosków w sprawie konkretnych transakcyj dodatkowego importu i eksportu. d) Udzielanie wnioskodawcy promes na dodatkowy eksport i import oraz transakcje wiązane. e) Przekazywanie importerom i eksporterom pozwoleń przywozowych i wywozowych w zakresie transakcyj wiązanych i transakcyj dodatkowego importu i eksportu. f) Kontrola wniosków oraz dokumentacji wstępnej dotyczących transakcyj wiązanych i tranzakcyj dodatkowego importu i eksportu. g) Kontrola dokumentacji likwidującej wyżej wymienione transakcje. h) Informowanie importerów i eksporterów dopuszczonych do transakcyj za pośrednictwem Spółki o zarządzeniach władz polskich i zagranicznych dotyczących transakcyj wchodzących w zakres działania spółki.

2. Spółka nie może dokonywać transakcji na własny rachunek i nie jest obliczona na zysk.

3. Do obrotów dokonywanych za swoim pośrednictwem Spółka może dopuszczać wszystkie osoby fizyczne i prawne, uprawnione do wykonywania handlu zagranicznego przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

4. Spółka pobiera za swe czynności opłatę w wysokości 0,5% od sumy wartości importu z opłatą i eksportu z dopłatą.

Opłaty wniesione na rzecz Spółki zasadniczo nie podlegają zwrotowi ani zaliczeniu na inne transakcje, lecz w uzasadnionych wypadkach, jeżeli transakcja nie doszła do skutku, Spółka może zwrócić wniesione opłaty do połowy ich wysokości. Jeśli transakcja nie doszła do skutku z przyczyn siły wyższej, opłata może być zwrócona w całości.

5. W razie stwierdzenia przez Spółkę, że osoba dopuszczona do obrotów za jej pośrednictwem nie wywiązuje się z przyjętych na siebie obowiązków przy dokonywaniu odnośnych transakcyj, Rada Nadzorcza Spółki na wniosek Zarządu może przedłożyć Ministerstwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego wniosek o:

a) wyłączenie odnośnej osoby na określony czas od dokonywania transakcji za pośrednictwem Spółki, b) wyłączenie tej osoby na określony czas od dokonywania czynności handlu zagranicznego, c) cofnięcie uprawnień do wykonywania czynności handlu zagranicznego.

Do powyższych wniosków będą dołączone wyjaśnienia zainteresowanego importera wzgl. eksportera.

ROZDZIAŁ II — WNIOSKI W SPRAWIE LIST TOWAROWYCH. DODATKOWYCH IMPORTÓW I EKSPORTÓW.

6. Na wniosek zainteresowanych importerów lub eksporterów lub z własnej inicjatywy Spółka może występować do Komitetu Funduszu Dewizowego z propozycjami dotyczącymi uzupełnienia lub zmian listy „A", obejmującej towary dopuszczone do dodatkowego importu oraz listy „B", obejmującej dodatkowy eksport lub reeksport towarów.

7. Przy stawianiu wniosków dotyczących uzupełnienia lub zmian listy „A" Spółka bierze pod uwagę towary nieobjęte umowami międzypaństwowymi oraz dodatkowe kontyngenty

W tym numerze:

Instrukcja dotycząca trybu załatwiania wniosków o transakcje importowe i eksportowe. — Wyrób, sprzedaż i opodatkowania napojów winnych. — Poradnik księgowego (księgi podatkowe) — Skrzynka odpowiedzi księgowego. — Wartość majątku i oprocentowanie kapitału zainwestowanego. — Wiadomości różne i komunikaty.

W najbliższych numerach:

Nowy dekret o podatku dochodowym — Oznaczanie wartości rzeczywistych — Poradnik księgowego — Skrzynka odpowiedzi — Z organizacji przedsiębiorstw — Korektura bilansowa za rok 1945 — Czas pracy — Handel zagraniczny — Komunikaty.

Stałe działy:

Skarbowość — Księgowość — Pieniądz i kredyt — Sprawy socjalne — Komunikacja — Ustawodawstwo handlowe — Administracja przemysłowa — Przemysł — Rzemiosło — Handel.

towarów objętych tymi umowami, których import jest wskazany ze względu na potrzeby gospodarstwa narodowego i które mogą być obciążone na Fundusz Dewizowy.

8. Przy stawianiu wniosków o uzupełnienie lub zmiany listy „B" Spółka bierze pod uwagę towary nieobjęte umowami międzypaństwowymi oraz dodatkowe kontyngenty towarów objętych tymi umowami, które mogą być wywiezione bez szkody dla gospodarstwa narodowego i bez uszczerbku dla wykonywania umów miedzypaństwowych, choćby ich eksport wymagał dopłat z Funduszu Dewizowego.

9. Stawiając swoje wnioski Spółka powinna wymienić przybliżoną wysokość przewidywanych opłat lub dopłat.

Wysokość opłat pobieranych od importu winna odpowiadać różnicy między ceną krajową towaru a ceną zakupu przeliczoną z waluty obcej według ogólnych zasad z uwzględnieniem marży zarobkowej, określonej dla danej grupy towarów i danej wielkości tranzakcji przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego, a wysokość dopłaty przyznanej eksporterowi — różnicy między ceną krajową towaru a ceną sprzedaży przeliczoną z waluty obcej według ogólnych zasad z uwzględnieniem marży zarobkowej określonej jak wyżej.

10. W wypadku gdy importer nie żąda przydziału dewiz ani przekazania należności w clearingu, opłata proponowana przez Spółkę opierać się będzie na cenie zakupu ustalonej przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego i zgodnej z jego szczegółowymi instrukcjami. Na odnośnych pozwoleniach przywozu, stanowiących dokument dewizowy będzie zaznaczone, że nie upoważniają one do przekazania należności za granicę w transferze ani w clearingu. Tranzakcje takie mogą mieć miejsce jedynie na warunkach określonych przez Komisję Dewizową.

ROZDZIAŁ III. — TRANZAKCJE DODATKOWEGO IMPORTU I EKSPORTU ORAZ TRANZAKCJE WIĄZANE.

11. Wnioski o dodatkowy import lub eksport oraz o zawarcie tranzakcyj wiązanych, otrzymywane od krajowych importerów lub eksporterów Spółka będzie brała pod uwagę pod warunkiem, że towary, które mają być importowane lub eksportowane wchodzą w zakres asortymentu towarowego, objętego uprawnieniem wnioskodawcy.

12. Po otrzymaniu wniosku Spółka ustali, czy proponowana tranzakcja winna być załatwiona w postaci tranzakcji wiązanej, czy też jako dodatkowy import lub eksport.

Spółka wystąpi z wnioskiem o traktowanie danej tranzakcji jako wiązanej wtedy, jeżeli na podstawie prowadzonej ewidencji stwierdzi, że dana tranzakcja może być bez zwłoki powiązana z inną tranzakcją, na którą Spółka posiada odpowiednie wnioski, niezałatwione jeszcze jako tranzakcje dodatkowego importu lub eksportu.

13. Wnioski potraktowane jako tranzakcje wiązane winny być przedkładane Spółce na ustalonych formularzach w 3-ch egz. Wniosek taki składa się z dwóch części: importowej i eksportowej.

A. Strona importowa wniosku winna zawierać następujące dane:

1. rodzaj, ilość oraz bliższe określenie i pochodzenie towaru, 2. przewidywana wartość towaru w walucie umownej z bliższym określeniem jako cif lub fob, 3. kraj pochodzenia i w miarę możności bliższy adres dostawcy, 4. w miarę możności instytucję lub firmę, dla której zakup ma być dokonany, 5. przybliżony termin dostawy, 6. wstępną kalkulację kosztów własnych, 7. przewidywaną cenę sprzedaży, 8. termin i rodzaj płatności, 9. miejsce odprawy celnej.

B. Strona eksportowa wniosku winna zawierać następujące dane:

1. rodzaj, ilość oraz bliższe określenie towaru, 2. przewidywaną wartość towaru w walucie umownej, 3. kraj pochodzenia i w miarę możności bliższy adres odbiorcy, 4. przewidywany termin dostawy, 5. kalkulację sporządzoną wg. następującego wzoru: a) koszt nabycia lub produkcji towaru, b) koszty związane z przygotowaniem towaru do eksportu, c) transport i ubezpieczenie do umownego miejsca dostawy, d) inne koszty związane z tranzakcją, e) umotywowaną marżę zarobkową, 6. przybliżoną wartość składników pochodzenia zagranicznego w towarze, 7. sumę obliczoną w procentach dopłaty eksportowej, przy której eksport może być dokonany, 8. sposób i termin odprowadzenia waluty eksportowej.

Punkty 5 i 6 nie odnoszą się do przedsiębiorstw sektora państwowego i spółdzielczego.

14. Zarząd przedstawi wnioskodawcy, który pierwszy wystąpił z projektem takiej tranzakcji, do wyboru ewentualnych krajowych kontrahentów danej tranzakcji. Przy doborze kontrahentów dopuszczalne są tranzakcje międzysektorowe (to jest tranzakcje pomiędzy przedsiębiorstwami niezależnie od tego, czy wchodzą one w skład sektora państwowego, spółdzielczego czy prywatnego).

15. Wnioski o dodatkowy import lub eksport winny być uzasadnione tak jak odnośna strona wniosku o tranzakcje wiązane.

16. Wnioski o tranzakcje wiązane oraz o dodatkowy import lub eksport winny dotyczyć w zasadzie towarów objętych listą „A" lub „B", w wyjątkowych wypadkach mogą jednak obejmować także towary nieobjęte tymi listami.

17. Po zbadaniu wniosku i w razie powzięcia pozytywnej decyzji Spółka wypełnia w 8-miu egz. formularze odnośnej promesy, zaopatrzone w nadruk określający rodzaj importu lub eksportu, który wraz ze swą opinią przedkłada właściwemu wydziałowi branżowemu Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Każda odbitka formularza promesy jest oznaczona nazwą instytucji, dla której jest przeznaczona jak niżej. Spółka podpisuje w tym stadium odbitki przeznaczone dla Wydziału Branżowego oraz Wydziału Geopolitycznego Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego. Wszystkie egzemplarze otrzymują numer rejestracyjny.

18. Odnośne formularze winny być doręczone przez miarodajnego pracownika Spółki, który w dniu następnym odbierze je z Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego wraz z decyzją Ministerstwa, pozostawiając dwie odbitki formularza promesy w Ministerstwie.

19. W razie pozytywnej decyzji Ministerstwa Spółka stawia uzasadniony wniosek do Komitetu Funduszu Dewizowego w sprawie wysokości opłat i dopłat i przedkłada go wraz z wnioskiem zainteresowanego i pozostałymi 5 odbitkami formularza promesy.

20. Komitet Funduszu Dewizowego zawiadamia Spółkę o swej decyzji, zwracając Spółce 5 egzemplarzy promesy.

21. O decyzji Komitetu Funduszu Dewizowego Spółka powiadomi Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego przesyłając Ministerstwu wniosek zainteresowanego.

22. Jednocześnie Spółka nadaje promesie numer wychodzący i podpisuje pozostałe odbitki promesy, przez co promesa nabiera ważności i przesyła po jednym egz. promesy: terytorialnie właściwemu Radcy Handlowemu odnośnego przedstawicielstwa dyplomatycznego Polski za granicą, Komisji Dewizowej, Wydziałowi Reglamentacji Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego, wnioskodawcy i jeden egz. zatrzymuje u siebie.

23. Wraz z promesą Spółka podaje do wiadomości zainteresowanego wysokość określonej opłaty lub dopłaty i wzywa wnioskodawcę a) przy imporcie:

1. do wniesienia opłaty manipulacyjnej na rzecz Spółki, 2. do złożenia zobowiązania uiszczenia opłaty importowej na Fundusz Dewizowy w określonym terminie, 3. do złożenia zobowiązania uiszczenia w określonym terminie należności za dewizy, b) przy eksporcie — do wniesienia opłaty manipulacyjnej na rzecz Spółki.

24. Po dokonaniu powyższych czynności i otrzymaniu od wnioskodawcy ścisłych danych Spółka bezzwłocznie stawia do Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego wniosek o wydanie zainteresowanemu za pośrednictwem Spółki pozwolenia przywozu lub wywozu.

25. Przy eksporcie eksporter jednocześnie z dokonaniem opłaty na rzecz Spółki składa deklarację wyrażającą zgodę na ustaloną wysokość dopłaty eksportowej i zobowiązującą go do wykonania eksportu.

Niewniesienie opłat w ciągu 2-ch tygodni od daty doręczenia wezwania oznacza anulowanie wniosku.

26. Przy rozpatrywaniu wniosku Spółka kierować się będzie wytycznymi, ustalonymi przez Podkomitet Cen Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, które zostaną jej zakomunikowane przez Komitet Funduszu Dewizowego.

ROZDZIAŁ IV. — KONTROLA DOKUMENTACJI.

27. Przy kontroli dokumentacji wstępnej i dokumentacji likwidującej tranzakcję Spółka działa jako organ zaufania publicznego, kierując się zasadą celowości i pewności wyników kontroli oraz unikając wszelkiej zbędnej formalistyki.

28. Import z listy „A" jest dopuszczony: a) bez przy-

działu dewiz, b) z przydziałem dewiz na opłacenie dokonywanego importu względnie w clearingu.

A. Importer, który otrzymał pozwolenie przywozowe **bez przydziału dewiz**, winien przedłożyć Spółce następujące dokumenty: 1. fakturę w 2-ch egzemplarzach, 2. deklarację celną (zwrotną po ostemplowaniu), 3. rachunek spedytora, 4. oświadczenie importera lub eksportera zagranicznego, że należność jest albo będzie uregulowana bez transferu dewiz.

B. Importer, który otrzymał pozwolenie przywozu **z przydziałem dewiz** winien po zakończeniu tranzakcji przedłożyć Spółce dla kontroli następujące dokumenty:

1. fakturę w 2-ch egzemplarzach, 2. deklarację celną (zwrotną po ostemplowaniu), 3. rachunek ekspedytora dopuszczonego przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego do wykonania spedycji, 4. dowód dokonania przekazu należności.

29. Spółka prowadzi księgi rejestru według ustalonego wzoru oddzielnie: a) dla importu bez przydziału dewiz, b) dla importu z przydziałem dewiz względnie w clearingu, w których odnotowuje się daty przedłożenia dokumentów wymienionych w p. 28 niniejszej Instrukcji.

Dokumenty powyższe są przechowywane dla kontroli pod odpowiednim numerem rejestru.

30. Spółka w porozumieniu z Komisją Dewizową ustali technikę postępowania przy przydziale dewiz na cele importowe.

31. Eksport z listy „B" jest dopuszczony: a) z dopłatą eksportową, b) dla dokonania tranzakcji wiązanej.

32. Eksport **z dopłatą eksportową** winien być udowodniony złożeniem następujących dokumentów:

1. rachunku dla odbiorcy zagranicznego w 2-ch egzemplarzach, 2. deklaracji celnej (zwrotnej po ostemplowaniu), 3. rachunku spedytora dopuszczonego przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego do wykonania spedycji, 4. potwierdzenia wpływu waluty eksportowej lub otrzymania należności w clearingu.

Dopłata eksportowa z Funduszu Dewizowego będzie dokonywana przez Biuro Rozrachunków Międzynarodowych na wniosek Spółki, po skontrolowaniu wyżej podanych dokumentów. Wniosek winien być złożony nie później niż w 7 dni po przedłożeniu Spółce dokumentów do kontroli.

33. Spółka prowadzi księgi rejestru według ustalonego wzoru oddzielnie: a) dla eksportu z dopłatą eksportową, b) dla eksportu w tranzakcjach wiązanych, w których odnotowuje się daty przedłożenia dokumentów wymienionych w p. 32 niniejszej Instrukcji, ewidencję terminów odprowadzenia waluty eksportowej, w jakich winna była wpłynąć i w jakiej faktycznie wpłynęła i sum dokonanych dopłat z rachunku „Funduszu Dewizowego". Dokumenty powyższe są przechowywane dla kontroli pod odpowiednim numerem odpowiedniego rejestru.

34. Dokumenty, o których mowa w p. 28 i 31 winny być złożone Spółce w komplecie w zasadzie w ciągu jednego miesiąca po odprawie celnej. Dokumenty za wyjątkiem deklaracyj celnych nie podlegają zwrotowi.

ROZDZIAŁ V — INFORMOWANIE O ZARZĄDZENIACH WŁADZ POLSKICH I ZAGRANICZNYCH.

35. W celu informowania zainteresowanych o zarządzeniach władz oraz o możliwościach dokonywania dodatkowego eksportu i importu. Spółka będzie rozsyłać okólniki osobom dopuszczonym do tranzakcji za jej pośrednictwem.

ROZDZIAŁ VI. — KONTROLA DZIAŁALNOŚCI SPÓŁKI. przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

36. Działalność Spółki podlega kontroli Ministerstwa Żeglugi i Handlu Zagranicznego: a) w drodze stałej sprawozdawczości, b) w drodze kontroli doraźnych, przeprowadzanych przez organa Ministerstwa.

37. Spółka przedkłada co kwartał Ministerstwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego do zatwierdzenia preliminarz swoich kosztów ogólnych.

Spółka założy księgowość oraz będzie składała Ministerstwu Żeglugi i Handlu Zagranicznego (z kopią dla Komitetu Dewizowego) sprawozdania w terminach i wg. wzoru ustalonego przez Ministerstwo Żeglugi i Handlu Zagranicznego.

Wyrób, sprzedaż i opodatkowanie napojów winnych

Podajemy zainteresowanym Czytelnikom do wiadomości najważniejsze zasady nowego dekretu o wyrobie, sprzedaży i opodatkowaniu napojów winnych.

1. Przedmiot opodatkowania.

Napoje winne, zarówno wyrobione w kraju jak i sprowadzone z za granicy, podlegają podatkowi spożywczemu.

Do napojów winnych zalicza się:

a) wina naturalne (gronowe, rodzynkowe i owocowe) tj. napoje powstałe z przefermentowania winogron, rodzynek, owoców i jagód lub ich soków oraz rzewienia o zawartości powyżej 1,5% objętościowych alkoholu;

b) wina sztuczne, tj. napoje podobne do wina, wyrobione z jakichkolwiek innych surowców, o zawartości powyżej 1,5% objętościowych alkoholu;

c) wina musujące, tj. napoje winne, z których po otwarciu naczynia wydziela się kwas węglowy, powstały w drodze dodatkowej fermentacji butelkowej, burząc zawarte w naczyniu wino;

d) wina gazowane, tj. napoje winne, nasycone w sposób mechaniczny kwasem węglowym;

e) miód pitny, tj. napój powstały z przefermentowania brzeczki miodowej ewentualnie z dodatkiem chmielu, soków owocowych i jagodowych, ziół i cukru.

Napoje winne, zawierające powyżej 25% objętościowych alkoholu, nie podlegają podatkowi spożywczemu, natomiast alkohol zawarty w takich napojach winnych podlega w całości opłacie monopolowej na równi ze spirytusem przeznaczonym do wyrobu wódek gatunkowych.

2. Zwolnienie od podatku.

Wolne są od podatku między innymi:

a) napoje winne, przeznaczone do użytku we własnym gospodarstwie domowym wytwórcy a nie na sprzedaż, wyrobione domowym sposobem w kraju w ciągu roku w ilości nie przekraczającej łącznie z posiadanym już zapasem 100 litrów;

b) napoje winne, znajdujące się pod węzłem podatku a zniszczone w obecności kontroli skarbowej, jako niezdatne do spożycia lub zniszczone wskutek nieprzewidzianego wypadku;

c) napoje winne, przeznaczone do wyrobu win musujących, gazowanych, spirytusu lub octu.

3. Wysokość podatku.

Podatek spożywczy wynosi:

A. od win naturalnych:
  1. gronowych:
     a) zawierających do 16% alkoholu 75 zł od butelki,
     b) zawierających powyżej 16% alkoholu 150 zł od butelki,
     c) rodzynkowych 75 zł od butelki,
     d) owocowych 15 zł od butelki.

B. od win sztucznych 75 zł od butelki.

C. od win musujących:
  1. gronowych 300 zł od butelki,
  2. owocowych 150 z od butelki.

D. od win gazowych:
  1. gronowych 150 zł od butelki,
  2. owocowych 50 zł od butelki.

E. od miodu pitnego 15 zł od butelki.

Mieszanina dwóch lub kilku gatunków win podlega opodatkowaniu według stawki tego rodzaju wina zawartego w mieszaninie, które jest najwyżej opodatkowane.

Butelką jest naczynie zawierające napoje winne w ilości do 850 cm^3 włącznie przy winach musujących i gazowanych, a 750 cm^3 włącznie przy pozostałych napojach winnych. Jeżeli butelka zawiera większą ilość napoju winnego niż podano wyżej, liczy się każde następne, choćby tylko rozpoczęte 850 cm^3 bądź 750 cm^3 zawartości napoju winnego za dalszą całą butelkę.

Przy opodatkowaniu napojów winnych, których ilość przy przewozie z za granicy lub przewozie została określona wagowo, a które zostały następnie wbrew przepisom usunięte spod opodatkowania podczas przewozu bądź z wolnego składu bądź z wytwórni, przyjmuje się — w przypad-

ku niemożności ustalenia ich objętości — za podstawę opodatkowania wagę brutto w stosunku: 1 kg brutto za 1 butelkę.

4. Obowiązek uiszczenia i termin płatności

Do uiszczenia podatku od napojów winnych, wyrobionych w kraju, obowiązany jest wytwórca lub przedsiębiorca wolnego składu. Podatek płatny jest przed wydaniem napojów winnych do wolnego obrotu z wytwórni lub wolnego składu.

Przy przywozie napojów z za granicy do uiszczenia podatku obowiązana jest osoba, uprawniona do rozporządzania towarem w rozumieniu obowiązujących przepisów celnych. Podatek płatny jest jednocześnie z należnościami celnymi z wyjątkiem przypadku, w którym napoje winne sprowadzone z za granicy po dokonaniu ostatecznej odprawy celnej przywozowej przekazane zostaną pod węzłem podatku do wytwórni lub wolnego składu; z chwilą przejęcia ich przez te przedsiębiorstwa obowiązek uiszczenia od nich podatku przechodzi na przedsiębiorcę wytwórni bądź wolnego składu.

Napoje winne, podlegające podatkowi, mogą być wypuszczane do wolnego obrotu w kraju jedynie w butelkach, po uiszczeniu przypadającego podatku.

Podatek od napojów innych uiszcza się przez naklejenie na butelkach opasek podatkowych, zakupionych w kasie urzędu skarbowego lub celnego.

Od napojów winnych wysyłanych za granicę w beczkach uiszcza podatek przedsiębiorca wytwórni lub wolnego składu gotówką w kasie urzędu skarbowego lub za pośrednictwem P. K. O. bez użycia opasek podatkowych, przed wydaniem napojów z przedsiębiorstwa.

Minister skarbu może zezwolić na otwarcie i prowadzenie wolnych składów napojów winnych, sprowadzonych pod węzłem o podatku z wytwórni, z za granicy lub innego wolnego składu, celem ich magazynowania i ewentualnie rozlewu, za zapłatą podatku dopiero przed wydaniem tych napojów do wolnego obrotu.

5. Opowiedzialność rzeczowa za podatek

Napoje winne, podlegające opodatkowaniu może władza skarbowa — w razie nieuiszczenia od nich podatku przy wprowadzeniu do wolnego obrotu — zająć bez względu na prawa osób trzecich, celem pokrycia należności podatkowej. Przepisu tego nie stosuje się w przypadkach, gdy osoby trzecie nabyły swe prawa w dobrej wierze.

Prawo żądania zwrotu podatku nienależnie pobranego przedawnia się z upływem roku, licząc od dnia uiszczenia podatku.

6. Kontrola skarbowa

Na wyrób napojów winnych potrzebne jest zezwolenie ministra skarbu wydawane w porozumieniu z ministrem aprowizacji i handlu.

Produkcja, magazynowanie, rozlew i sprzedaż napojów winnych podlegają nadzorowi skarbowemu.

Na 14 dni przed zamierzonym uruchomieniem wytwórni lub wolnego składu przedsiębiorca powinien zgłosić piśmnie władzy skarbowej I instancji rozpoczęcie produkcji bądź magazynowania lub rozlewu napojów winnych i złożyć opis zakładu oraz plan sytuacyjny tak lokali wytwórni bądź wolnego składu jak i innych pomieszczeń połączonych z tymi lokalami.

7. Sprzedaż napojów winnych

Na hurtową sprzedaż napojów winnych potrzebne jest zezwolenie władzy skarbowej.

Będzie możliwe cofanie zezwoleń bez podania powodów za sześciomiesięcznym wypowiedzeniem.

Detaliczna sprzedaż napojów winnych podlega zgłoszeniu władzy skarbowej w trybie ustalonym przez Ministra Skarbu w drodze rozporządzenia.

8. Przepisy karne

Kto wyrabia napoje winne bez zezwolenia władzy skarbowej, podlega karze grzywny od 10.000 do 500.000 zł. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Kto całej ilości wyrobionych napojów winnych lub półfabrykatów nie zapisuje do właściwych ksiąg, podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnego podatku od niezapisanej ilości.

Kto przechowuje w wytwórni lub wolnym składzie napoje winne lub półfabrykaty w innych pomieszczeniach niż przeznaczonych na ten cel, podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnego podatku od tak przechowywanych napojów. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Kto wypuszcza do wolnego obrotu lub posiada w celu dalszej odsprzedaży napoje winne w butelkach bez opasek podatkowych lub z opaskami używanymi, podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Kto wbrew przepisom podwyższa w napojach winnych zawartość alkoholu ponad normę, która była podstawą opodatkowania, podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnej różnicy podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Kto uszczupla podatek od napojów winnych, podlega karze grzywny w wysokości od 5 do 10-krotnego uszczuplonego podatku. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Kto umyślnie zbywa, nabywa, przechowuje lub transportuje opaski podatkowe zdjęte z butelek z napojami winnymi, podlega karze grzywny od 1.000 do 200.000 zł. Przedmiot występku podlega przepadkowi.

Kto bez zezwolenia władzy skarbowej sprzedaje hurtowo napoje winne, podlega karze grzywny od 5.000 do 50.000 zł.

9. Uwaga przedsiębiorcy czynni!

Przedsiębiorcy wytwórni napojów winnych, istniejących w dniu 31 grudnia 1946 r. obowiązani są zgłosić je w ciągu 20 dni urzędowi skarbowemu akcyz i monopolów państwowych.

Obowiązek uzyskiwania zezwoleń na wyrób napojów winnych dotyczy również przedsiębiorstw istniejących w dniu 31 grudnia 1946 r., przy czym:

a co do przedsiębiorstw czynnych winno być do 30 stycznia 1947 wniesione podanie o zezwolenie na wyrób napojów winnych wraz z opisem i planem sytuacyjnym przedsiębiorstwa,

b) przedsiębiorstwa nieczynne nie mogą być uruchomione przed uzyskaniem zezwolenia na wyrób napojów winnych.

Przedsiębiorstwa wytwórni napojów winnych, istniejące w dniu 31 grudnia 1946 r. które nie uzyskają zezwolenia na dalszy wyrób napojów winnych, ulegają likwidacji w ciągu trzech miesięcy. Nie służy im z tego tytułu prawo do odszkodowania ani żadnego innego roszczenia.

Poradnik księgowego

Księgi podatkowe

(Ciąg dalszy)

Analizując praktyczne stosowanie ksiąg podatkowych w drobnych przedsiębiorstwach handlowych dochodzimy do wniosku, że omawiana w poprzednim numerze księga podatkowa nr. 1 (księga zakupu towarów) jest dla kupca detalisty jedyną księgą podstawową. Rozporządzenie o księgach nie mówi co prawda, że na podatnikach, którzy mogą prowadzić księgi podatkowe, ciąży obowiązek prowadzenia zapisów z dokonywanych utargów dziennych, lecz konieczność tego wynika chociażby z utartych zwyczajów handlowych. Ponadto notowanie obrotów (sprzedaży) jest nieodzowne, by na podstawie wykazanej miesięcznej sumy ogólnej obliczyć zaliczkę na podatek obrotowy, tym bardziej, że niekoniecznie równą stawkę procentową stosujemy przy ustaleniu ceny sprzedaży. Mamy bowiem w drobnej sprzedaży detalicznej artykuły różnorodne, tak jak i różna jest zyskowność. Zazwyczaj na towar niskiej wartości nakładamy procent kosztów i zysku sięgający do 100, przy innych zaś, których wartość jest większa, w granicach znacznie mniejszych (np. 10 — 20%). Doliczona stawka pro-

centowa na pokrycie kosztów prowadzenia sklepu detalicznego i zysk wpływa decydująco na końcowy wynik za dany rok gospodarczy.

Jeżeli więc pragniemy dokładnie ustalić zaliczkę miesięczną na podatek obrotowy oraz dochodowy, prowadzenie wyłącznie księgi podatkowej nr 1 w wyżej omawianych przedsiębiorstwach będzie nie wystarczające.

Księga podatkowa nr. 2 (księga zamówień)

Jak wynika z dodatkowej bliższej nazwy służy ona do chronologicznej rejestracji przyjętych zamówień. Jakkolwiek drobne sklepy detaliczne na ogół nie przyjmują zamówień na dostawę towaru, to jednak z chwilą zaistnienia takiego faktu należy się taką księgą posługiwać i w niej przyjęte zamówienie uwidocznić. Księga ta ma zastosowanie przede wszystkim w mniejszych przedsiębiorstwach przemysłowych i w rzemiośle, w których w poważnej części wykonuje się prace na zamówienie.

Otrzymane zlecenia wpisywać należy do tej księgi niezwłocznie po ich otrzymaniu. Księga zamówień zawiera następujące kolumny:

1. Numer kolejny zamówienia,
2. powołanie na księgę techniczną, o ile tego rodzaju księgę się w przedsiębiorstwie prowadzi,
3. data przyjęcia zamówienia,
4. nazwisko i adres zamawiającego — podanie tych danych obowiązuje przy otrzymanych zleceniach na piśmie oraz tych ustnych, których suma przekracza zł 5.000,—.
5. opis przyjętego zamówienia.
6. umówiona kwota zapłaty,
7. udzielone bonifikaty, opusty itp., które zmniejszają sumę umówionej zapłaty za przyjęcie do wykonania zamówienia,
8. data wykonania zamówienia oraz
9. uwagi odnoszące się do poszczególnych zamówień.

Suma ogólna umówionych kwot zapłaty za przyjęte zamówienia, mniej udzielone opusty uwidocznione w następnej z kolei kolumnie, daje w rezultacie kwotę ogólnego wpływu za wykonane prace. W końcu roku obrachunkowego uwzględnić należy ponadto zamówienia niewykończone względnie nierozpoczęte, które wykazujemy przy zamknięciu księgi na osobnej stronie, przenosząc je w następnym roku gospodarczym do nowej księgi podatkowej nr 2, oznaczając je numerami kolejnymi od 1.

W przedsiębiorstwie przemysłowym czy rzemieślniczym wykonujemy zlecenia z własnego względnie z otrzymanego surowca, — w tym ostatnim wypadku należy w księdze zamówień uwidocznić, jakie materiały otrzymano w związku z przyjętym zamówieniem.

Produkcja tych mniejszych przedsiębiorstw może być nastawiona nie tylko na zamówienie, lecz również na ewtl. zapas, który sprzedajemy niekoniecznie na zamówienie. Nasuwać się przeto może słuszne pytanie, w której księdze uwidocznić sprzedaż produktu, wytworzonego nie na skutek wyraźnego zlecenia, lecz celem dalszej od sprzedaży. Ponieważ każdorazowa decyzja kupującego na nabycie danego produktu może być uważana jako zamówienie, dlatego ze względów praktycznych należy umieszczać wszelkiego rodzaju sprzedaż w księdze zamówień. Data otrzymanego zlecenia pokrywać się będzie z datą wykonania. Tym samym w księdze zamówień uwidocznimy wszelkiego rodzaju obrót, który będzie dla podatnika podstawą do ustalenia zaliczki miesięcznej na podatek obrotowy. Ustalenie natomiast rentowności przedsiębiorstwa wymagać będzie prowadzenia ponadto takich zapisów, które by dały sumę ogólnych kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa, w szczególności kosztów produkcji jako podstawowych.

Przedstawiony wzór (patrz str. 38) dokonywania zapisów w księdze podatkowej nr 2 (księga zamówień) dotyczy przedsiębiorstwa rzemieślniczego. Pierwsze trzy pozycje są przeniesieniem przyjętych zamówień i niewykonanych w minionym roku gospodarczym 1946, dalsze natomiast otrzymane zlecenia w m. styczniu br. Z notowanych

ogółem	14 zleceń na sumę	zł 134.720,—
wykonano	10 zleceń na sumę	zł 75.220,—
pozostają do wykonania	4 zlecenia na sumę	zł 59.500,—
Od umówionej kwoty zapłaty ze zleceń wykonanych tj.		zł 75.220,—
udzielono w trzech wypadkach opustu w wysokości		„ 531,—
tak, że istotny wpływ za m. styczeń wynosił		„ 74.689,—

która to suma jest podstawą do obliczenia zaliczki na podatek obrotowy za m. styczeń.

Po myśli wyjaśnień do omawianej księgi podatkowej nie zamykamy kolumny 8 i 9-tej każdego miesiąca, lecz dopiero przy końcu danego roku gospodarczego. Tym samym ogólna osiągnięta kwota za minony rok umniejszona o kwoty niewykonanych zamówień oraz udzielonych bonifikat daje nam w rezultacie osiągnięty obrót roczny.

Przy ustaleniu zaś dochodu netto celem obliczenia zaliczki na podatek dochodowy należy uwzględnić:

1. uzyskany obrót,
2. zużyty na produkcję surowiec oraz
3. koszty prowadzenia przedsiębiorstwa.

Opierając się wyłącznie na zasadzie pewnego klucza procentowego wyliczymy dochód jedynie przypuszczalny — tym bardziej, jeżeli pomija się zużycia surowca, który na skutek zachodzących zmian powodowanych stałym przybytkiem z tytułu zakupu względnie ubytku zwiększa lub zmniejsza zapas jego na dzień sporządzania obliczeń. Pamiętać bowiem trzeba, że zwiększenie końcowej wartości surowca w stosunku do początkowej stwarza różnicę, o którą to wartość zwiększa się czysty zysk. O tej zmianie zapomina się często w ciągu roku i nie dziw, że ostateczny wynik gospodarczy poważnie zwiększony powoduje znaczną dopłatę w podatku dochodowym.

Powyższe uwagi dowodzą najlepiej, że niezależnie od obowiązku prowadzenia omawianych ksiąg podatkowych dobrze jest prowadzić zapisy chociażby w najbardziej prymitywny sposób wszystkich innych wydatków, które zwiększają stan czy to posiadania, czy też koszty prowadzenia danego przedsiębiorstwa.

(ciąg dalszy o księgach podatkowych w następnym numerze)

mgr M. Nowicki

Skrzynka odpowiedzi księgowego.

J. B. — Wrocław. — Kradzież towaru spowodowała manco, co do którego podawaliśmy w nr 51 Tygodnika z dnia 21 12 46 r. jak należy je księgowo przeprowadzić przy stosowaniu jednolitego planu kont. Jeżeli prowadzi się jako księgę główną żurnal amerykański, wówczas przy prowadzeniu oddzielnych kont, tj. dla zakupu i sprzedaży towarów, należy w związku z obowiązkiem prowadzenia kontroli ilościowej postąpić w sposób następujący: W kartotece ilościowej rozchodujemy skradziony towar, podając i jego wartość po cenie kosztów własnych o ile prowadzona kontrola ilościowa wykazuje ilość i wartość kupna i sprzedaży towarów. W żurnalu amerykańskim natomiast wyksięgowujemy identyczną sumę na koncie „Zakupu towarów", przerzucając ją na koszty prowadzenia przedsiębiorstwa, jako stratę w majątku obrotowym zgodnie z grupą 20 jednolitego planu kont. Tego rodzaju postępowanie nie zmieni końcowego wyniku, bowiem zmniejszając sumę ogólną zakupu towarów, zwiększamy tym samym zysk brutto na towarach, który w końcowym księgowaniu zostaje wyrównany do wysokości pierwotnej w wykazanym czystym zysku z tytułu zwiększenia kosztów prowadzenia przedsiębiorstwa. Jest to zatem czysto księgowe uwidocznienie kradzieży w księgach zasadniczych.

Wskazanym jest również pisemnie powiadomić o kradzieży właściwy urząd skarbowy, dołączając odpowiednie zaświadczenie o zaistnieniu takiego faktu, — jakkolwiek z drugiej strony z tego tytułu nie przysługują żadne ulgi podatkowe, bowiem tego rodzaju fakt spowodował jedynie umniejszenie jednego ze składników majątkowych, który wstawiony w końcowym bilansie wpłynie na redukcję czystego majątku przedsiębiorstwa.

T. S. — Andrychów — Jakie księgi winien prowadzić sklep detaliczny wyjaśnia § 24 pkt. 2 rozporządzenia o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych (Dz. U. R. P. 65/46). Miarodajnym do zakwalifikowania jest osiągnięty obrót w ubiegłym roku. I tak przedsiębiorstwa o charakterze wyłącznie usługowym (bez świadczenia rzeczy), które wykazały obrót większy niż 1.000.000,— zł, inne zaś większy niż 2.500.000,— zł obowiązane są prowadzić księgi uproszczone. Górna granica dla tych ksiąg jest obrót zł 5.000.000,—. Ponadto pamiętać należy o tym, że jeżeli właściciel sklepu detalicznego jest kupcem rejestrowym, wówczas ciąży na nim obowiązek prowadzenia ksiąg handlowych.

Kontrola ilościowa dotyczy jedynie tych przedsiębiorstw, które prowadzą księgi handlowe. Par. 5 pkt. 3 wyżej wspomnianego rozporządzenia mówi, że w przypadku prowadzenia kontroli ilościowej przez przedsiębiorstwo, które zajmuje się drobną sprzedażą konsumentom, można ograniczyć ją do podania ogólnej ilości. W tym samym artykule pkt. 2 jest mowa, że w przypadku drobnej sprzedaży różnorodnych towarów konsumentom, można kontrolę ilościową ograniczyć do wykazywania jedynie przychodu na podstawie faktur, tj. z zupełnym pominięciem rozchodu towarów.

Jeżeli dotychczas prowadzony był żurnal amerykański, dokładniej mówiąc księgi handlowe, a przechodzimy na księgi uproszczone, wówczas takich składników bilansów jak weksli własnych, obcych, dostawców i odbiorców nie wciągamy do ksiąg uproszczonych. Zalecałoby się prowadzić ich kontrolę we własnym interesie w odpowiedniej księdze pomocniczej. Na temat ten pisaliśmy w nr 2 i 3/47 Tygodn.

Danina narodowa miała charakter daniny majątkowej i z tej przyczyny odprowadzona na ten cel suma nie jest potrącalna od dochodu. Postępujmy tutaj identycznie jak z podatkiem dochodowym. Wszelkiego rodzaju datki i ofiary o charakterze filantropijnym nie są kosztem prowadzenia przedsiębiorstwa i tym samym nie wpływają na obniżenie dochodu.

Wzór księgi podadkowej nr 2 (Księgi zamówień)

Miesiąc Styczeń 1947 r

Nr kolejny zamówienia	Strona książki technicznej	Dzień przyjęcia zamówienia	Zamawiający		Opis zamówienia		Umówiona kwota zapłaty	Bonifikaty	Data wykonania zamówienia			Uwagi
			Firma lub nazwisko	Adres	Rodzaj umówionego zamówienia	Jakie materiały otrzymano w związku z przyjętym zamów.			Dzień	Miesiąc	Rok	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1		30.12.46	Grabowski Stan.	Poznań Matejki 8	14 książek do oprawy		1.120 —		3	1	47	
2		"	Społem	Poznań Składowa 5	100 segregatorów	mechanizm wewnętrzny	8.200 —	410 —	16	1	47	
3		31-12-46	Otmianowski J.	Środa Poznańska 12	oprawa 500 skryptów	100 ark. okładek	6.000 —		23	1	47	
4		2.1.47	Janicki Wład.	Poznań św. Marcin 45	20 skorowidzów telefonicznych		1.000 —		2	1	47	
5		4.1.47	Michalak Leon	Poznań Partyzancka 7	50 skoroszytów		700 —	70 —	4	1	47	
6		9.1.47	Wilak Wł.	Poznań Kantaka 10	oprawa 200 egz. Tyg. Gosp.	400 tektur okł. form. A. 4	42.000 —		28	1	47	50 egz. dostarcz. 14. 1. 47
7		10.1.47	Szkoła Powsz.	Poznań Słowackiego 58	oprawa 10 książek		750 —		18	1	47	
8		14.1.47	Tempo	Poznań Marsz. Focha 75	200 pamiętników	1000 arkuszy papieru piśm.	14.300 —					
9		"	Leśniewicz Ant.	Kościan Dworcowa 6	20 koszy do papieru		1.700 —	51 —	24	1	47	
10		18.1.47	Czepczyński J.	Poznań Gr. Łąki 3	10 książek Handl.		12.500 —		30	1	47	
11		20.1.47	Staniszewski Fr.	Poznań Wrocławska 13	5 biuwarów	1.5 m płótna introl	1.250 —		25	1	47	
12		24.1.47	Sobkowiak K.	Poznań Matejki 45	30 książek do oprawy		3.800 —					
13		27.1.47	Pluciński i Ska	Środa Rynek 10	25 albumów do fotogr.		9.400 —					
14		31.1.47	Czytelnik	Poznań A. Czerwonej 1	oprawa 1500 książek		32.000 —					
						do przeniesienia:	134.720 —	531 —				

Wartość majątku i oprocentowanie kapitału zainwestowanego

W oparciu o dotychczasowe rozważania na temat amortyzacji urządzeń przedsiębiorstwa stanowiących jego majątek stały należy rozwiązać dwie dość zasadnicze kwestie.

Pierwsza, to ustalenie wartości każdego poszczególnego urządzenia, zależnej od czasu. Istnieją tutaj dwie możliwości, albo przyjmuje się datę rzeczywistego zakupu opartego na rachunku dostawcy i w ten sposób ustala się tzw. wartość kupna, albo bierze się do obrachunku jakiś inny moment wyjściowy (według czasu) dostawy i otrzymuje się w ten sposób tzw. wartość dnia w sensie pewnej wysokości przypuszczalnego wydatku. Ta wartość dnia nie jest ścisłą, jednoznaczną wartością i zależy od wyboru tej daty. Można ją przyjmować według daty rachunku księgowanego w buchalterii, według daty wykonania, według daty zainstalowania lub otrzymania itd.

Dla celów kalkulacji kosztów, mającej zawsze na celu odtwarzanie całokształtu gospodarki przedsiębiorstwa, jest obojętne, jak przyjmowana jest wartość danego urządzenia w księgowości. Ewentualne różnice końcowe, jakie mogą powstawać między odpisami bilansowymi i kalkulacyjnymi, mogą być wyrównywane w tej ostatniej rachunkowości przez specjalne konta, aby nie zaciemniać przyjętej zasady ściśle gospodarczej przy zachowaniu zgodności obu rodzajów rachunków.

W dzisiejszym stanie pojęć obliczenia kosztów własnych przyjęto teoretycznie, że dla celów kalkulacyjnych wychodzi się zawsze z wartości dnia dla szacowania odpisów amortyzacyjnych. Celem bowiem jest tutaj zachowanie materialnej wartości majątku w postaci kapitału zainwestowanego, a to przede wszystkim zależy od czasu, w ciągu

którego maleje wydajność urządzeń z racji zużywania się samej substancji. Podstawa czasu dla ustalania kosztu praktycznie stanowi moment, w którym dany koszt powstaje.

W ściśle teoretycznych rozważaniach nasuwa się tutaj szereg trudności w ustalaniu tej tzw. wartości dnia.

Każdorazowe ustalenie ceny rynkowej danego istniejącego urządzenia dzięki stałemu postępowi techniczno-gospodarczemu jest prawie niemożliwe, szczególnie, jeśli takie urządzenie już nie istnieje na rynku. W międzyczasie powstają nowe urządzenia o większej wydajności, o wyższej zdolności przetwórczej, zużywające mniej energii, wymagające łatwiejszej obsługi, budowane z mniej dobrych a jednocześnie tańszych materiałów, przygotowane do nowych, lepszych procesów termologicznych.

Wszystkie te momenty muszą być jednak usunięte w praktyce, tym więcej, że dla całego szeregu urządzeń w ogóle o jakimkolwiek porównaniu z bieżącą ceną rynkową mowy być nie może, jak np. dla specjalnych konstrukcyj czy pewnych zespołów wytwórczych.

Przy dzisiejszym jeszcze bardzo małym doświadczeniu tych bardzo słusznych podstaw teoretycznych raczej należy w praktyce oprzeć się na cenie kupna wychodząc z daty dostawy danego urządzenia do fabryki. Może się jednak zdarzyć, że przy bardzo dużych wahaniach wartości, kwestia wartości dnia staje się aktualna. Musi to być jednak zupełnie wyraźny i łatwo dający się ustalić moment techniczny, dający się zastosować do danego urządzenia.

Druga kwestia to oprocentowanie kapitału ulokowanego w inwestycjach przedsiębiorstw.

Ponieważ oprocentowanie kapitału w cyfrach bezwzględnie maleje z roku na rok w miarę odpisywania sum amortyzacyjnych w ścisłej łączności z przyjętą metodą stawek amortyzacyjnych, to staje się, zdawałoby się, jasnym, że to oprocentowanie winno stanowić wspólnie z sumą amortyzacji obciążenie przedsiębiorstwa.

Rozważmy to zagadnienie szczegółowo.

Przeważająca większość prac teoretycznych na temat kalkulacji kosztów własnych wychodzi z założenia, że kapitał zainwestowany w urządzeniach (obojętnie czy jest on pożyczony czy własny) jest zawsze oprocentowany, a więc suma procentów opłacanych stanowi pozycję kosztów. Niewątpliwie tak jest, lecz z pewnymi zastrzeżeniami.

Przede wszystkim z punktu widzenia technicznego i gospodarki produkcyjnej zupełnie obojętne jest, w drodze jakich posunięć natury finansowej osiągnięto potrzebne sumy na zainstalowanie danych urządzeń. Ponieważ w kalkulacji kosztów własnych o tę stronę gospodarki przedsiębiorstwa chodzi, a rozważania prawidłowych metod amortyzacji mają na celu zabezpieczenia materialnej strony zainwestowanego kapitału, to wprowadzanie do stawki amortyzacyjnej dodatku w postaci oprocentowania powstałego w danym momencie czasu niezamortyzowanego jeszcze kapitału wydaje się zupełnie niesłuszne a nawet błędne, zaciemnia bowiem stronę pracy urządzeń.

Dalej zmienne warunki rynku pieniężnego oraz polityka finansowa przedsiębiorstwa są zupełnie niezależne od strony technicznej pracy i obciążenia wynikające z oprocentowania kapitału zainwestowanego nie mają żadnego z nią punktu stycznego.

Wreszcie należy uwzględnić, że urządzenia wytwórcze pracując tworzą nowe wartości przynoszące w zdrowej gospodarce zyski. Pracujące urządzenia, to pracujący kapitał zainwestowany. Istota przedsiębiorczości polega na tym, że kapitał włożony musi z nadwyżką pokrywać koszty związane z jego użytkowaniem a więc i pokrywać płacone procenty, tak samo jak tworzący się w miarę czasu kapitał amortyzacyjny nie leży martwy, lecz pracuje w przedsiębiorstwie pod inną postacią.

Z powyższych względów łączenie amortyzacji z oprocentowaniem staje się niecelowe i należy tego unikać.

Oprocentowanie kapitału w kalkulacji kosztów własnych stanowi oddzielną grupę kosztów, gdzie jest ono właściwie traktowane. Powracając jeszcze do kwestii ustalania wartości urządzeń jako podstawy do określenia stawek amortyzacyjnych należy rozważyć moment specjalny, który powstał na skutek ostatniej wojny. Przede wszystkim ogromne zniszczenia wytworzyły dla szeregu przedsiębiorstw sytuację braku istotnych dokumentów ustalających wartość nabycia względnie wykonania poszczególnych urządzeń, braku danych ustalających wysokość dokonanych odpisów dla poszczególnych urządzeń, dalej zmieniona wartość nabywcza pieniądza sprzed wojny i po odrodzeniu naszego życia gospodarczego itp. Tutaj w większości wypadków jaskrawo uwydatnia się trudność ustalenia gospodarczej wartości istniejących urządzeń w porównaniu z ceną rynkową, trudność o szerokiej skali momentów technicznych, o czym wyżej mówiliśmy. O ile dla celów książkowości i potrzeb fiskalnych ta sprawa została uregulowana na drodze odpowiednich zarządzeń państwowych, o tyle wymagania kalkulacji w odniesieniu do zagadnienia amortyzacji zostają w dalszym ciągu niezaspokojone i wątpliwym się wydaje, czy przy dzisiejszej wiedzy w ogóle da się racjonalnie rozwiązać.

Ponieważ jednak sprawa ta nie może pozostać w zawieszeniu i musi znaleźć praktyczne rozwiązanie, to wydaje się jedynie słuszne ustalenie wartości urządzeń zgodnie z wyszacowaniem buchalteryjnym z tym zastrzeżeniem, że decydującym czynnikiem będzie sprawność techniczno-gospodarcza urządzeń, określona przez organy produkcyjne przedsiębiorstwa.

inż. Jerzy Witowski

Wiadomości różne i komunikaty:

Sprostowanie

W nr 3 Tyg. Gosp. w art. „Zjazd Izb Przemysłowo-Handlowych" w pkt. 6 zacytowano „Polska Agencja Prasowa" winno natomiast brzmieć **„Polska Agencja Gospodarcza"**.

Zwolnienia od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych

Z dniem 1 stycznia 1947 r. weszło w życie rozporządzenie ministra skarbu z dnia 31 października 1946 r. o księgach handlowych, uproszczonych i podatkowych, ogłoszone w Dzienniku Ustaw R. P. Nr 65 z dnia 30 listopada 1946 r.

Rozporządzenie to realizuje zasadę powszechnego obowiązku prowadzenia ksiąg przez podatników podatku obrotowego, ustanowioną w art. 84 dekretu z dnia 16 maja 1946 r. o postępowaniu podatkowym.

Przewidując trudności w powszechnym zastosowaniu obowiązku prowadzenia ksiąg, szczególnie wśród drobnych podatników, oraz konieczność praktycznego przystosowania się podatników, do nowych przepisów, dyrektor izby skarbowej, korzystając z przysługujących uprawnień przewidzianych w rozporządzeniu, zwolnił od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych w roku 1947 zasadniczo podatników, prowadzących przedsiębiorstwa w **gminach wiejskich.**

Zwolnienie nie dotyczy tych podatników w gminach wiejskich, którzy otrzymują indywidualne zawiadomienia z urzędów skarbowych, nakładając obowiązek prowadzenia ksiąg podatkowych.

Zwolnienie to **nie obejmuje** również podatników wykonujących wolne zawody.

Podatnicy, prowadzący przedsiębiorstwa na terenach **gmin miejskich,** którzy z uwagi na wyjątkowe okoliczności nie będą w możności prowadzić ksiąg podatkowych, mogą być zwolnieni od obowiązku prowadzenia ksiąg podatkowych na **indywidualne podania.** Podania te wnieść należy za pośrednictwem urzędów skarbowych.

Niezaprowadzenie ksiąg lub założenie i prowadzenie ich w sposób nieprawidłowy pociąga za sobą następujące skutki:

1. podwyższenie stawek podatku obrotowego o 50% zgodnie z art. 17 pkt. 4 dekretu o podatku obrotowym z dnia 21 grudnia 1945 r.,

2. zamknięcie przedsiębiorstwa, jeżeli podatnik nie prowadzi ksiąg handlowych, ksiąg uproszczonych lub podatkowych, mimo że z mocy przepisu jest do tego obowiązany.

Kupno tarcicy i szkła

Na podstawie zarządzenia Ministerstwa Przemysłu — Departament Planowania podaje do wiadomości, że **tarcicę** można nabyć bezpośrednio po cenach komercyjnych w firmie „PAGED" — Polska Agencja Drzewa, w Warszawie, ul. Niemcewicza 26, — **szkło** zaś we firmie „ELIBOR" — w Warszawie, ul. Zielna 49 po uprzednim uzyskaniu poparcia terenowo właściwej Izby Przemysłowo - Handlowej. Składanie kwartalnych zapotrzebowań jest w dalszym ciągu aktualne ze względu na planowanie produkcji.

Kupno młynków

Ministerstwo Przemysłu Centrala Odlewów w Warszawie, Mokotowska 12 podaje do wiadomości, że Fabryka Maszyn i Odlewnia Żeliwa Edmund Szmeja w Białej Krakowskiej produkuje wszelkiego rodzaju młynki:

1. młynki „Excelsior" do mielenia materiałów ziarnistych,
2. młynki „Rozpulchniacze-Excelsior" dla celów młynarskich,
3. młynki „Excelsior" dla materiałów w ziarniach,
4. młynki „Excelsior" do mielenia w kawałkach,
5. młynki wielkie z podstawami i bez podstaw wagi od 240 — 1500 kg,
6. młynki średniej wielkości wagi od 75 — 160 kg,
7. młynki łopatkowe udarowe,
8. łamacze szczękowe jednowahadłowe,
9. łamacze noskowe, udarowe,
10. łamacze palcowe,
11. łamacze kory,
12. gotowe sita do młynków M. L. 1 A — M. L. 2 A — M. L. 3 A,
13. tarcze mielne do młynków jak również wszelkie części zamienne do młynków.

W razie zapotrzebowania na tego rodzaju artykuły zapytania wraz ze specyfikacją i ewentl. opisem należy kierować do Ministerstwa Przemysłu Centrala Odlewów, Warszawa, Mokotowska 14.

mgr T. W.

Opł. pocztowa uiszczona ryczałtem

Adres dla zwrotu: Administracja „Tygodnika Gospodarczego" Księgarnia Wilak, Poznań Kantaka 10

Cena ogłoszeń: za 1 mm na stronie 4-łamowej zł 15,—
Ogłoszenia przyjmuje dla instytucji i przedsiębiorstw państwowych oraz firm pozostających pod zarządem państwowym „P. A. P." Polska Agencja Prasowa, Poznań, Sew. Mielżyńskiego 8 — telefon 42-63

Redakcja: Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu, ulica Mickiewicza 31
Tel.: 78-62, 23-65, 23-68

Ogłoszenia przyjmuje „PAR" Polska Agencja Reklamy Pr. Krajna — Spadkobiercy Poznań, ul. Pr. Ratajczaka 7 — Telefon 30-80 i oddz. Kraków, Rynek Gł. 46 — Tel. 503-66 — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 16 Tel. 17-66 — Toruń, ul. Mostowa 38.

Administracja: Księgarnia Wilak Poznań, ul. Kantaka 10 — Tel. 44-40
Konto P. K. O. — V - 4085
Cena numeru 15,— zł, prenumerata kwartalnie 150,— zł

Odbito czcionkami Drukarni Wydawniczej Pr. Krajna Sp. z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2a K 21495